

TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVO- VALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/2003 vp

Hallituksen esitys laiksi sosiaalisista yrityksistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä marraskuuta 2003 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi sosiaalisista yrityksistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 132/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Pasi Järvinen, työministeriö
- sosiaali- ja terveysministeri Sinikka Mönkäre, neuvotteleva virkamies Carin Lindqvist-Virtanen, ylitarkastaja Pentti Kananen, ylitarkastaja Aini Kimpimäki ja hallitusneuvos Pasi Koskinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Leena Vettenranta, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Annukka Lehtonen, kauppaja ja teollisuusministeriö
- ylitarkastaja Eila Lempiäinen, Rikosseuraamusvirasto
- lakimies Olli Häkkinen, Kansaneläkelaitos
- johtaja Raimo Harjunen, Etelä-Pohjanmaan TE-keskus
- erikoistutkija Pekka Pättiniemi, Helsingin yliopisto, maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus
- suunnittelija Sauli Pajari, Oulun yliopisto, taloustieteiden tiedekunta
- tutkija Johanna Harju, Turun kauppakorkeakoulu, PK-instituutti

- toimistonjohtaja Erkki Holma, Oulun työvoimatoimisto
- koulutuspoliittinen sihteeri Saana Siekkinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- työvoimapolitiittinen asiamies Pekka Castrén, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT ry
- työvoimapolitiittinen asiamies Riitta Wörn, Palvelutyönantajat ry
- johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät
- puheenjohtaja Lea Karjalainen, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry
- työllisyyspäällikkö Mika Vuorela, Mielenterveyden Keskusliitto ry
- toiminnanjohtaja Leena Hyvärinen, Epilepsialiitto
- toiminnanjohtaja Pertti Paakkinen ja Warkopuhtäkeskuksen johtaja Kari Tikkanen, Hengitysliitto HELI ry
- työkeskuksen johtaja Jussi Särkelä, Invalidiliitto ry
- toiminnanjohtaja Jorma Niemelä, Sininauhaliitto ry
- toiminnanjohtaja Timo Haapoja, Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrinen yhdistys ry
- talouspäällikkö Seppo Pesonen, EkoKuopio ry
- toiminnanjohtaja Sampo Järvelä, Silta-Valmennusyhdistys ry
- toiminnanjohtaja Kari Honkanen, Suomen elektroniikan kierrättäjät ry

- toiminnanjohtaja Lasse Räsänen, Turun Seudun Työttömät ry
- ekonomi Risto Kuosmanen, Vantaan Uusyrityskeskus ry
- kehitysjohdaja Esko Elo, Finnvera Oyj
- toimitusjohtaja Mauri Korhonen, Tervatulli Oy
- projektipäällikkö Jaana Merenmies, Suomen Punainen Risti

- toimitusjohtaja Arto Alaranta, Raina-säätiö
- kehittämisspäälikkö Antti Paajanen ja tiedotussihteeri Arto Vilmi, VATES-säätiö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Tietosuojavaltuutetun toimisto
- Akava ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sosiaalisista yrityksistä. Sosiaalisella yrityksellä tarkoitetaan hyödykkeitä liiketaloudellisin periaattein tuottavaa, kaupparekisteriin merkittyä elinkeinonharjoittajaa, jonka työntekijöistä vähintään 30 prosenttia on vajaakuntoisia tai vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä. Kaikilla sosiaalisen yrityksen työntekijöillä tulee olla samat työmahdollisuudet sekä yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet, muun muassa oikeus saada työstään työehtosopimuksen mukainen palkka yksilöllisestä tuottavuudestaan riippumatta.

Oikeus käyttää liiketoimintansa yhteydessä nimeä sosiaalinen yritys olisi ainoastaan työmi-

nisteriön pitämään rekisteriin merkityllä. Rekisteriin merkitään erikseen sosiaalinen yritys, jonka toimintatavoitteena on työllistää heikossa työmarkkina-asemassa olevia. Tällaisten yritysten perustamiseen ja vakiinnuttamiseen sekä niiden tukioorganisaatiolle voidaan myöntää työllisyyspoliittista projektitukea.

Työllistämistukea ja yhdistelmätukea koskevia säännöksiä muutetaan niin, että sosiaalisille yrityksille voidaan myöntää tukea nykyistä vähemmän ehdoin ja nykyistä pidemmäksi ajaksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2004.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yleistä

Yhteiskunnan keinoja purkaa rakennetyöttömyyttä ja vaikuttaa työllisyyskehitykseen on tarpeen lisätä. Sosiaalisista yrityksistä on useissa maissa saatu hyviä kokemuksia erityisesti vajaakuntoisten työllistämiseksi. Työelämä- ja

tasa-arvovaliokunta on monissa lausunnoissaan kiirehtinyt hallituksen toimenpiteitä sosiaalisen yritystoiminnan aikaansaamiseksi Suomeen.

Valiokunta pitää ehdotetun lain säätämistä tarpeellisena, jotta sosiaalisten yritysten asema voidaan vakiinnuttaa ja sosiaalisen yrityksen käsite sekä sen oikeudet ja velvollisuudet selkiyttää. Suomessa jo toimivien sosiaalisten yritysten kannalta on tärkeää, että sosiaalinen yritys määritellään ja se erotetaan sosiaalisista yhteisöistä. Sosiaalisen yhteisön harjoittaman liiketoiminnan erottaminen selkeästi omaksi toiminnakseen lisää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä poistaa kilpailun vääristymistä koskevia epäilyjä.

Sosiaalisilla yrityksillä pyritään luomaan uusia työntekomahdollisuuksia erityisesti työttömille vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille. Sosiaalisessa yrityksessä saatu työkokemus parantaa heidän työmarkkinavalmiuksiaan ja antaa näin aiempaa paremmat mahdollisuudet päästä avoimille työmarkkinoille. Tarkoituksena on, että varsinkin pitkäaikaistyöttömien osalta sosiaalinen yritys on siirtymätyöpaikka avoimille työmarkkinoille. Avoimilla työmarkkinoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä muita yrityksiä että sosiaalisen yrityksen muiden työntekijöiden enintään 70 prosentin osuutta. Osalle vajaakuntoisista, erityisesti vammaisille, sosiaalinen yritys saattaa tarjota myös pysyväisluonteisen tuetun työpaikan. Työllistämisen kokonaisuudessa sosiaalinen yritys on työllistymispolun loppupäässä.

Hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, että sosiaalisen yrityksen määrittely lailla ja sosiaalisille yrityksille määritellyt taloudelliset tuet tarvitsevat tuekseen muita keinoja, joita eri hallinnonaloilla valmistellaan parhaillaan. Eriksen selvitettävänä on muun muassa työllistämistukijärjestelmän uudistaminen ja yksinkertaistaminen sekä vajaakuntoisten pitkäaikaisen, jopa pysyvän tukimuodon kehittäminen.

Sosiaalisten yritysten syntymisen tukeminen

Valiokunta edellyttää, että sosiaalisia yrityksiä koskevasta lainsäädännöstä tiedotetaan tehokkaasti ja useita eri tiedotusvälineitä ja -kanavia käyttäen, jotta tieto toiminnan edellytyksistä ja siihen suunnattavista tukimuodoista tavoittaa kaikki potentiaaliset yrittäjät. Tiedottamiseen tulee saada mukaan myös erilaiset yhdistykset kuten yrittäjäjärjestöt, työttömien yhdistykset ja vammaisjärjestöt. Erityistä huomiota tulee kiinnittää viranomaisten kouluttamiseen, jotta heillä on valmiuksia neuvoa ja opastaa mahdollisia yrityksen perustajia toiminnan käynnistämiseen liittyvissä kysymyksissä (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*).

Eri organisaatioiden kautta on tarjolla runsaasti aloittaville yrityksille tarkoitettuja rahoitus- ja neuvontapalveluja. Palvelujen saannin

helpottamiseksi ollaan parhaillaan käynnistämässä kehittämishanketta palvelujen kokoamiseksi 50 seudulliseen yrityspalvelupisteeseen, jotka toimisivat alueellisten olosuhteiden mukaan esimerkiksi TE-keskuksen tai työvoimatoimiston yhteydessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että näissä yrityspalvelukeskuksissa on alusta lähtien vankkaa osaamista myös sosiaaliseen yritystoimintaan liittyvissä kysymyksissä niin, että aloittavat sosiaaliset yritykset voivat saada kaikki tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta.

Valiokunta korostaa laajemminkin kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan ja TE-keskusten vastuuta ja merkitystä sosiaalisten yritysten perustamisessa sekä toiminnan käynnistämisessä ja tukemisessa. Valiokunta katsoo, että sosiaaliset yritykset ja niiden tarvitsemat palvelut tulee ottaa esille myös tulostavoitteita TE-keskuksille asetettaessa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaaliset yritykset saatetaan muiden yritysten kanssa yhdenvertaiseen asemaan lainoituksen ja muiden yritystukien saannissa. Sosiaalisia yrityksiä perustavilla kolmannen sektorin järjestöillä taikka työttömien tai vajaakuntoisten yhteenliittymillä on harvoin riittävästi alkupääomaa tai lainojen vakuudeksi kelpaavaa omaisuutta. Rahoituksen varmistamisessa korostuukin julkisten rahoittajien kuten Finnveran, Sitran ja TE-keskusten vastuu.

Sosiaalisille yrityksille myönnettävät tuet ja kilpailun vääristyminen

Valtion vuoden 2004 talousarvioesityksen mitoituksessa on otettu huomioon työllisyyspoliittiseen projektitukeen 4,2 miljoonan euron määrärahalisäys myönnettäväksi sosiaalisten yritysten perustamiseen ja niiden toiminnan vakiinnuttamiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että 4,2 miljoonan euron määräraha ohjataan sosiaalisten yritysten tukemiseen ja että tuki myönnetään samanaikaisesti kustannusten syntymisen kanssa, koska jälkikäteen tuki voi aiheuttaa aloittavalle yritykselle turhia rahoitusvaikeuksia. Tärkeää on, että tuki on joustavaa siten, että sitä voidaan myöntää yrityksen tarpeiden mukaisesti

silloin, kun yritys sitä tarvitsee, ja niihin kustannuksiin tai hankkeisiin, jotka kyseisen yrityksen toiminnan kannalta ovat tärkeitä. Projektituki ei saa olla esteenä muiden yritystukien saamiselle.

Sosiaalinen yritys tarvitsee taloudellista tukea vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien palkkauskustannuksiin voidakseen toimia kilpailukykyisesti muiden yritysten kanssa. Vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä työllistävän yrityksen taloudellinen tukeminen on perusteltua silloin, kun työllistetyn yrityksessä tuottama lisäarvo on normaalikuntoista työntekijää alhaisempi.

Kilpailutilanteeseen liittyvä harkinta myönnettäessä työllistämis- tai yhdistelmätukea sosiaaliselle yritykselle poikkeaa tuen myöntämisestä muulle yritykselle siltä osin, että tuen kesko on pidempi sosiaalisen yrityksen pitkäjänteisen toiminnan mahdollistamiseksi ja samassa yrityksessä voi työskennellä useita tuettuja työntekijöitä. Selvää on, että sosiaalista yritystä ei tule tukea taloudellisesti, jos tuki edistää julkisen palvelutarjonnan rapauttamista. Kokonaisuutena ottaen sosiaalisten yritysten ei katsota uhkaavan vääristää yleistä kilpailutilannetta markkinoilla, kun otetaan huomioon sosiaalisten yritysten määrä ja niille ohjattavien tukien suuruus. Paikallisesti tällainen uhka voi jollakin kapealla alalla syntyä. Tuet myöntävällä paikallisella työvoimatoimistolla on kuitenkin yleensä hyvä tuntuma paikalliseen elinkeinoelämään, ja siellä pystytään harkinnassa ottamaan huomioon mahdolliset uhkat alueella toimivalle yritystoiminnalle. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että mahdollisia kilpailun vääristymiä seurataan ja arvioidaan sekä paikallisesti että hallituksen toimesta ja niihin myös puututaan riittävän nopeasti.

Verkostoituminen ja tukiorganisaatiot

Valiokunta pitää verkostoitumista sosiaalisten yritysten syntymisen, kehittymisen ja menestymisen kannalta tärkeänä. Valiokunta katsoo, että TE-keskusten ja työvoimaviranomaisten tulee paitsi projektituen avulla myös muin tavoin tukea ja rohkaista tukiverkoston syntymistä ja toi-

mintaa. Tukiorganisaatio voi osaltaan edistää sosiaalisten yritysten verkostoitumista myös muiden alueen tai alan yrittäjien ja yritysten kanssa ja edesauttaa kiinteiden suhteiden luomisessa muuhun yritystoimintaan. Hyvät yhteydet ja säännöllinen yhteydenpito muihin yrityksiin voivat madaltaa sosiaalisten yritysten työntekijöiden kynnystä heidän pyrkiessään siirtymään edelleen avoimille työmarkkinoille.

Sosiaalisten yritysten tukiorganisaatio voi toimia myös sosiaalisen yritystoiminnan sisällöllisen kehittämisen apuna ja luoda malleja hyviksi käytännöiksi, joilla sosiaalinen yritys tukee työllistämiensä henkilöiden työmarkkina- valmiuksien parantamista ja seuraa heidän kuntoutumistaan sekä auttaa siirtymisessä avoimille työmarkkinoille.

Kohderyhmät

Lakiehdotuksen mukaisilla sosiaalisilla yrityksillä tavoitellaan uusia työntekomahdollisuuksia erityisesti työttömille vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille. Työvoimatoimistoissa oli vuonna 2002 yhteensä 67 000 vajaakuntoista työtöntä työnhakijaa ja 147 500 pitkäaikaistyötöntä. Kyseessä on siis varsin suuri kohderyhmä, vaikka noin 20 prosenttia pitkäaikaistyöttömistä on tilastoitu myös vajaakuntoisiksi.

Esityksessä työllistettävät ryhmät on rajattu selkeästi sairauden, vian tai vamman aiheuttaman työkyvyn aleneman taikka työttömyyden pitkän keston perusteella. Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on esitetty, että vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien lisäksi työllistettävien osuuteen laskettaisiin myös muita vaikeasti työllistettäviä ryhmiä, kuten vankilasta vapautuneet vangit, vaihtoehtoiseen rangaistukseen tuomittut, ylivelkaantuneet, ulkomaalaiset ja etniset vähemmistöt. On myös esitetty, että lain tulisi jättää enemmän harkintavaltaa paikallisille työvoimatoimistoille, jotka myöntäessään työllistämistukia voisivat tapauskohtaisesti harkita, onko kyseessä siinä määrin vaikeasti työllistettävä henkilö, että hänen lukemisensa mukaan sosiaalisen yrityksen työllistämiskiintiöön olisi perusteltua. Valiokunta katsoo, että seurannan ja

arvioinnin yhteydessä on syytä tarkastella, onko lain kohderyhmän rajausta vajaakuntoisiin ja pitkäaikaistyöttömiin syytä joltain osin tarkistaa.

Valiokunta toteaa, että vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien ohella myös edellä mainitut muut ryhmät tarvitsevat erityistoimenpiteitä työllistymisensä tukemiseksi. Valiokunta on kuitenkin tässä vaiheessa pitänyt perusteltuna hyväksyä hallituksen esityksen mukaisen selkeän rajauksen. Valiokunta korostaa, että lakia sovellettaessa vajaakuntoisen ja pitkäaikaistyöttömän määritelmiä tulee tulkita mahdollisimman joustavasti ja asiakasmyönteisesti. Yhdistelmätukikokeilun avulla tulee aktiivisesti työllistää niitä vaikeasti työllistettäviin ryhmiin kuuluvia, jotka eivät täytä pitkäaikaistyöttömän määritelmää.

Erityistä huolta on kannettu mielenterveyskuntoutujien mahdollisuudesta päästä töihin sosiaaliin yrityksiin. Heidät katsotaan vajaakuntoisiksi ja luetaan siten mukaan työllistämiskin-
tiön 30 prosenttiin, mutta heidän työllistämiseensä ei yleensä myönnetä työllistämistukea heille myönnettyjen työkyvyttömyysetuuksien takia.

Valiokunta korostaa työtoiminnan ja työllistymisen merkitystä osana mielenterveyskuntoutujien tervehtymisprosessia ja polkuna takaisin avoimille työmarkkinoille. Lakiehdotuksen mukaiset sosiaaliset yritykset on tarkoitettu työllistämispolun loppupäähän ennen avoimille työmarkkinoille siirtymistä, työllistämään työkykyisiä vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä. Kuntien tehtävänä on huolehtia mielenterveyskuntoutujien työtoiminnan järjestämisestä. Samalla valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että työvoimatoimistot myöntäessään työllistämistukea tulkitsevat säännöksiä joustavasti siten, että myös mahdollisimman moni työllistymispolkunsa loppupäässä oleva mielenterveyskuntoutuja voi sijoittua sosiaaliseen yritykseen töihin.

Vajaakuntoisten työllistäminen

Työllisyyspolitiikan yhdeksi keskeiseksi päämääräksi on laajasti hyväksytty vammaisten ja

vajaakuntoisten henkilöiden yhtäläinen oikeus työhön. Vammaispoliittisissa ohjelmissa on asetettu tavoitteeksi, että kukin hallinnonala vastaa kaikkien kansalaisten palveluista omalla sektorillaan. Tämän normaalisuustavoitteen mukaista on, että työvoimaviranomaisilla on päävastuu myös vammaisten ja vajaakuntoisten työllistämisen edistämisestä. Tavoitteena on, että vammaiset ja vajaakuntoiset työllistyvät avoimille työmarkkinoille yleisin työehdoin sekä yleisten työvoimapalvelujen ja tukitoimenpiteiden avulla.

Vammaisten ja vajaakuntoisten työllistämisen edistäminen edellyttää eri hallinnonalojen toimivaa yhteistyötä. Työhallinnon ohella tärkeitä toimijoita ovat kunnat, sosiaali- ja terveyssektori ja opetustoimi sekä työpaikkoja tarjoavat yksityiset yritykset, kunnat ja valtio. Useissa tapauksissa onnistunut työllistäminen edellyttää työelämän ja kuntoutuksen yhdistämistä, yksilöllisiä palvelukokonaisuuksia ja työllistymispolkuja sekä useiden toimijoiden yhteistyötä.

Sosiaalisten yritysten arvellaan voivan työllistää joitakin tuhansia vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä. Näin ollen niiden avulla ei pystytä ratkaisemaan kuin pieni osa vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien rakenteellisesta työttömyydestä. Päävastuun heidän työllistämistään täytyy edelleen olla tavallisilla yrityksillä, joita tulee rohkaista ja kannustaa vaikeasti työllistettävien ryhmien työllistämiseen. Valiokunta katsookin, että tukimuotoja kehitettäessä tavoitteena tulee olla, että vajaakuntoisen työllistämiseen tarkoitettu pitkäkestoinen tai pysyvä tuki myönnetään myös vajaakuntoisen työllistävälle tavalliselle yritykselle.

Hallitusohjelman mukaan selvitetään mahdollisuudet ottaa käyttöön vammaisen tai vajaakuntoisen työllistävälle työnantajalle maksettava työntekijän yksilöllisen työkunnon aleneman mukaan räätälöity hyvin pitkäaikainen, jopa pysyvä työllistämistuki. Valiokunta pitää yksilöllisen, pysyvän tuen kehittämistä tärkeänä ja kiirehtii toimenpiteitä sen saamiseksi nopeasti käyttöön. Samalla valiokunta kiirehtii hallituksen toimenpiteitä viimeisen työnantajan eläkevastuun lieventämiseksi yli 50 työntekijän yri-

tyksissä, jotta siitä ei muodostu jarrua sosiaalisten yritysten kasvulle ja jotta vajaakuntoisten tai ikääntyvien sijoittuminen myös tavallisiin yrityksiin helpottuu.

Kuntien järjestämä työtoiminta ja sosiaaliset yritykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteydessä järjestetään työhön kuntouttavaa toimintaa ja siihen liittyen työsuhteista työtä sekä työtoimintaa, johon osallistuvat ovat työkyvyttömiä ja saavat työkyvyttömyyseläkettä. Työtoiminnan järjestämisestä säädetään sosiaalihuoltolaissa ja laissa kehitysvammaisten erityishuollosta.

Sosiaalinen yritystoiminta ei tee sosiaalihuollon alueella järjestettävää työtä ja työtoimintaa eikä myöskään kuntouttavaa työtoimintaa tarpeettomaksi. Työtoiminta on tärkeää etenkin nuorten vammaisten kannalta. Tavoitteena on, että työtoiminta muodossa tai toisessa on vaikeastikin vammautuneiden ulottuvilla. Työ tulee sen avulla osaksi heidän elämänkaartaan ja he voivat tuntea liittyvänsä yhteiskunnan yleiseen menoon. Tällaisesta työtoiminnasta ei voida odottaa taloudellisia tuloksia, vaan siinä painottuvat kuntoutukselliset ja terapeuttiset sisällöt. Työtoiminnassa voidaan myös totutella työelämän vaatimuksiin ja saada tarvittavaa harjaannusta erilaisissa työtehtävissä.

Työtoimintaan osallistuvat henkilöt eivät ole työsuhteessa, vaan heidän toimeentulonsa perustuu eläkkeeseen ja muuhun sosiaaliturvaan. Tekemästään työstä kuntoutujat saavat työosuusrahaa. Sosiaalihuollon työsuhteisessa työssä noudatetaan yleensä erillistä työehtosopimusta, jonka avulla sovitetaan yhteen eläketulot ja suojatyöstä maksettava palkka.

Sosiaalisen yritystoiminnan ei ole tarkoitus korvata nykyisiä toimintoja, vaan kuntien vastuulla on edelleen huolehtia työtoiminnan järjestämisestä sitä tarvitseville. Sosiaaliset yritykset voivat kuitenkin ainakin joissakin tapauksissa edesauttaa sosiaalihuollon työsuhteiseen työhön osallistuneiden henkilöiden pääsyä avoimille markkinoille madaltamalla avointen työmarkkinoiden kynnystä.

Lain seuranta ja arviointi

Hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, että lain vaikutuksia, kuten sosiaalisten yritysten kehitystä ja niiden tarjoamia työntekomahdollisuuksia on tarkoitus seurata erillisellä seurantatutkimuksella. Lisäksi on tarkoitus muodostaa keskeisten sidosryhmien ja toimijoiden kanssa sosiaalisten yritysten valtakunnallinen yhteistyöfoorumi, jossa käsitellään tarvetta ja mahdollisuuksia edistää sosiaalisten yritysten toimintaa. Foorumin tehtävänä on seurata myös mahdollisia ei-toivottuja vaikutuksia ja tehdä ehdotuksia tällaisten vaikutusten vähentämiseksi.

Valiokunta yhtyy hallituksen näkemykseen seurannan välttämättömyydestä ja edellyttää, että hallitus antaa valiokunnalle selvityksen seurannan ja arvioinnin tuloksista vuoden 2006 alkupuolella (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*).

Sosiaalisia yrityksiä koskeva lainsäädäntö ei pidä sisällään kovin merkittäviä uusia tukimuotoja, mutta on valiokunnan käsityksen mukaan tärkeä päänavaus. Saadun selvityksen perusteella on vaikea ennakoida, missä määrin lakiin kohdistetut odotukset ja toiveet toteutuvat ja sosiaalista yritystoimintaa syntyy. Valiokunta katsoo, että hallituksen tulee tarkoin seurata ja arvioida lainsäädännön vaikutuksia olemassa olevaan sosiaaliseen yritystoimintaan ja sosiaalisen yritystoiminnan käynnistämisestä kiinnostuneisiin sekä ryhtyä pikaisesti toimenpiteisiin, jos lainsäädännöllä ei saavuteta siltä toivottuja vaikutuksia. Yksi ongelmakohta sosiaalisten yritysten käynnistämisessä voi olla tarvittavien investointien rahoittaminen. Hallituksen tulee seurata, miten sosiaalisten yritysten rahoitus järjestyy, ja tarvittaessa ryhtyä erityistoimiin rahoituksen turvaamiseksi.

Sosiaalisten yritysten toiminnan vaikutuksia sosiaalihuollon työtoimintaan ja työsuhteiseen työhön tulee seurata. Olennaista on, että kunnat täyttävät edelleen sosiaalihuoltolain ja muun sosiaalilainsäädännön velvoitteet vammaisten, vajaakuntoisten ja muiden vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien osalta. Vasta toiminnasta saatavat kokemukset näyttävät, tarvitaanko joltain osin toiminnan rajojen selkeyttämistä, toiminto-

jen parempaa yhteen sovittamista tai muita toimenpiteitä paremman lopputuloksen varmistamiseksi.

Lain kohderyhmän rajaaminen vajaakuntoisiin ja pitkäaikaistyöttömiin on herättänyt paljon epäilyjä. Kohderyhmän rajausta on pidetty tiukkana ja katsottu sen aiheuttavan ongelmia yhtäältä sosiaalisille yrityksille saada sopivaa työvoimaa ja toisaalta kohderyhmien ulkopuolelle jääville vaikeasti työllistyville saada sopivia työpaikkoja. Toisaalta kohderyhmää on pidetty myös liian laajana. On pelätty, että pitkäaikaistyöttömien mukaan ottaminen vie vajaakuntoisilta mahdollisuudet työllistyä. Valiokunta pitää tärkeänä, että kohderyhmän rajauksen vaikutuksia seurataan ja asiaan palataan, jos kokemukset antavat siihen aihetta.

Lainvalmistelun yhteydessä on kiinnitetty paljon huomiota sosiaalisesta yritystoiminnasta mahdollisesti aiheutuviin kilpailun vääristymiin. Hallituksen tulee valvoa, että kilpailun vääristymistä ei tapahdu.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki sosiaalisista yrityksistä

5 §. *Työllistettyjen osuus.* Lakiehdotuksen 4 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan sosiaaliselta yritykseltä edellytetään, että elinkeinonharjoittaja maksaa kaikille työntekijöilleen heidän tuottavuudestaan riippumatta kyseisellä työalalla noudatettavassa työehtosopimuksessa täysin työkykyiselle sovittun palkan, tai jollei tällaista työehtosopimusta ole, tavanomaisen ja kohtuullisen palkan kyseisestä työstä. Erillinen maksettavaa palkkaa koskeva viittaussäännös ei siten ole tarpeen työllistettyjen osuuteen laskettavien työntekijöiden osalta. Valiokunta ehdottaa teknisenä korjauksena viittaussäännöksen poistamista pykälän 2 ja 4 momentista.

Pykälän 3 ja 4 momentin mukaan vajaakuntoinen, pitkäaikaistyötön ja vammainen, jonka työllistämisestä työnantajalle ei makseta pykälässä mainittua tukea, luetaan työllistettyjen

osuuteen enintään vuoden ajan. Säännöstä sovellettaisiin paitsi työntekijöihin, jotka on otettu työhön ilman tukea, myös työntekijöihin, jotka jatkavat työssä tukijakson päätyttyä. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa 3 ja 4 momentin säännöksiä muutettaviksi niin, että vajaakuntoiset ja vammaiset luetaan työllistettyjen osuuteen koko työsuhteen ajan. Näin tuetaan vajaakuntoisten ja vammaisten mahdollisuuksia työllistyä pysyväisluonteisesti sosiaaliin yrityksiin. Hallituksen esityksen mukaisessa muodossa säännös saattaisi lisäksi johtaa yhdessä lakiehdotuksen 11 §:n 2 momentin kanssa kohtuuttomiin seurauksiin sellaisille jo nyt sosiaalisin perustein toimiville yrityksille, joiden palveluksessa olevat ovat työskennelleet yrityksessä pitkään jo ennen tämän lain voimaantuloa ja joita tästä syystä ei voitaisi rekisteröidä sosiaalisiksi yrityksiksi.

7 §. *Poistaminen sosiaalisten yritysten rekisteristä.* Sosiaalisten yritysten rekisteristä poistetaan ehdotetun 1 momentin 2 kohdan mukaan rekisteröity, jonka palveluksessa olevien työllistettyjen osuus on alentunut alle vaaditun 30 prosentin osuuden, eikä rekisteröity neljän kuukauden kuluessa ole palkannut vajaakuntoisia tai pitkäaikaistyöttömiä niin, että edellytys uudelleen täyttyy. Sosiaalisena yrityksenä voi toimia ainoastaan rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja. Vajaakuntoisten tai pitkäaikaistyöttömien palkkaaminen saattaa viivästyä yrityksestä riippumattomista syistä, jolloin rekisteristä poistaminen ei ole työllistämisen kannalta perusteltua eikä yrityksen kannalta kohtuullista. Siksi valiokunta ehdottaa määräajan pidentämistä neljästä kuuteen kuukauteen.

11 §. *Siirtymäsäännökset.* Viitaten 5 §:n 3 ja 4 momenttia koskeviin perusteluihin valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia poistettavaksi. Siten 5 §:n 3 momentissa oleva pitkäaikaistyöttömiä koskeva vuoden määräaika laskettaisiin lakiehdotuksesta poiketen lain voimaantulosta alkaen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

**Laki
sosiaalisista yrityksistä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—4 §
(Kuten HE)

5 §
Työllistettyjen osuus

(1 mom. kuten HE)

Laskettaessa työllistettyjen osuutta vajaakuntoiseen rinnastetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 d §:n 3 momentin mukaisessa työllistymistä tukevassa toiminnassa oleva, työvoimatoimiston työhön osoittama vammainen, jonka työllistämiseksi kunta maksaa tukea työnantajalle (*poist.*).

Työvoimatoimiston työhön osoittama (*poist.*) vajaakuntainen tai pitkäaikaistyötön, jonka palkkauskustannuksiin ei makseta työllistämistukea eikä yhdistelmätukea, luetaan työllistettyjen osuuteen ajan, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan hänelle palkkaa, *pitkäaikaistyötön* kuitenkin enintään vuoden.

Työvoimatoimiston työhön osoittama vammainen, jonka työllistämiseen työnantaja on saanut kunnalta tukea 2 momentissa tarkoitettulla

perusteella, rinnastetaan *tuen päättymisen jälkeen työllistettyjen osuutta laskettaessa* työvoimatoimiston työhön osoittamaan vajaakuntoiseen ajan, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan hänelle *palkkaa (poist.)*.
(5 mom. kuten HE)

6 §
(Kuten HE)

7 §

Poistaminen sosiaalisten yritysten rekisteristä

Rekisteristä poistetaan rekisteröity:

(1 kohta kuten HE)

2) jonka palveluksessa olevien työllistettyjen osuus on alentunut alle edellä säädetyn työllistettyjen osuuden, eikä rekisteröity *kuuden* kuukauden kuluessa ole palkannut vajaakuntoisia tai pitkäaikaistyöttömiä niin, että edellytys uudelleen täyttyy; tai

(3 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

8—10 §
(Kuten HE)

11 §

Siirtymäsäännökset

(1 mom. kuten HE)
(2 mom. *poist.*)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii sosiaalisia yrityksiä koskevan lainsäädännön toimeenpanon edellyttämästä tehokkaasta tiedottamisesta, opastuksesta ja koulutuksesta.
2. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ja arvioi,
— toimiiko sosiaalisia yrityksiä koskeva lainsäädäntö ja saadaanko sen avulla luotua maahan sosiaalista yritystoimintaa;

— miten sosiaalisten yritysten tarvitsemat yrityspalvelut ja rahoitus saadaan järjestettyä;

— onko lain kohderyhmän rajausta vajaakuntoisiin ja pitkäaikaistyöttömiin syytä joltain osin tarkistaa ja

— vääristävätkö sosiaalisten yritysten tukimuodot kilpailua, sekä

antaa seurannan ja arvioinnin tuloksista selvityksen työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2006 alkupuolella.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jukka Gustafsson /sd
vpj. Anne Holmlund /kok
jäs. Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /kesk
Heidi Hautala /vihr
Antti Kaikkonen /kesk
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd

Pehr Löf /r
Riikka Moilanen-Savolainen /kesk
Markus Mustajärvi /vas
Paula Risikko /kok
Jukka Roos /sd
Tero Rönkä /sd
Kimmo Tiilikainen /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Sosiaaliset yritykset voivat olla tärkeä työkalu rakenteellisen työttömyyden purkamisessa. Ne voivat tarjota uuden mahdollisuuden luoda puolisoajatut työmarkkinat Suomeen. Sosiaalisten yritysten avulla vaikeimmin työllistyvät työttömät pääsevät työmarkkinoille, mikä omalta osaltaan nostaa työllisyysastetta.

Vaikeimmin työllistyvien työttömien toimenpidekokonaisuudet tulee suunnitella niin, että ne ovat yksilöllisiä ja lähtevät henkilön sen hetkisestä elämäntilanteesta ja työmarkkinavalmiuksista.

Esityksessä sosiaaliin yrityksiin työllistettävien kohderyhmäksi määritellään pitkäaikaisyöttömät ja vajaakuntoiset. Koska kyseessä on kokonaan uusi kokeilu, tulisi määrittelyn olla joustava, jotta syrjäytymisuhan alla elävät henkilöt saataisiin aktiivitoimien piiriin mahdollisimman pian ja mieluusti jo ennakoiden. Mikäli

mainittujen kahden kohderyhmän rinnalle ei oteta kolmatta, joustavammin määriteltyä kohderyhmää, uhkaa osa todella vaikeassa työmarkkina-asemassa elävistä jäädä työllistämistoimien ulkopuolelle. Tällaisia ryhmiä ovat mm. vankilasta vapautuneet vangit, vaihtoehtoiseen rangaistukseen tuomitut, ulkomaalaiset, ylivelkaantuneet, etniset vähemmistöt ja mielenterveyskuntoutajat.

Kohderyhmän joustava määrittely helpottaisi työvoimatoimistojen ja yrittäjien yhteistyötä ja toisi tervettä harkintavaltaa paikalliselle tasolle.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

1.**Laki****sosiaalisista yrityksistä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §*Lain tarkoitus ja määritelmät*

Tämän lain mukaiset sosiaaliset yritykset tarjoavat työntekomahdollisuuksia erityisesti vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille *sekä muille heikossa työmarkkina-asemassa oleville työttömille työnhakijoille.*

(2 mom. kuten TyVM)

2 ja 3 §
(Kuten TyVM)

4 §*Rekisteröinti sosiaalisten yritysten rekisteriin.*

Sosiaalisten yritysten rekisteriin rekisteröidään hakemuksesta kaupparekisterilain (129/1979) 3 §:ssä tarkoitettu elinkeinotoimintaa harjoittava yhteisö ja säätiö sekä muu elinkeinonharjoittaja:

(1 ja 2 kohta kuten TyVM)

3) jonka palveluksessa olevista työntekijöistä on vähintään 30 prosenttia vajaakuntoisia *taikka* yhteensä vähintään 30 prosenttia vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä *tai muita sellaisia työttömiä työnhakijoita, joiden työvoimatoimisto arvioi olevan heikossa työmarkkina-asetmassa (työllistettyjen osuus); ja*

(4 kohta kuten TyVM)

(2 ja 3 mom. kuten TyVM)

5 §

Työllistettyjen osuus

Työllistettyjen osuuteen luetaan vajaakuntoinen, (*poist.*) pitkäaikaistyötön *ja muu heikossa työmarkkina-asetmassa oleva* ajan, jolta maksetaan työllistämistukea tai yhdistelmätukea hänen palkkauskustannuksiinsa.

(2 mom. kuten TyVM)

Työvoimatoimiston työhön osoittama vajaakuntoinen, (*poist.*) pitkäaikaistyötön *tai muu heikossa työmarkkina-asetmassa oleva*, jonka palkkauskustannuksiin ei makseta työllistämistukea eikä yhdistelmätukea, luetaan työllistettyjen osuuteen ajan, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan hänelle palkkaa, pitkäaikaistyö-

tön *tai muu heikossa työmarkkina-asetmassa oleva* kuitenkin enintään vuoden.

(4 ja 5 mom. kuten TyVM)

6 §

(Kuten TyVM)

7 §

Poistaminen sosiaalisten yritysten rekisteristä

Rekisteristä poistetaan rekisteröity:

(1 kohta kuten TyVM)

2) jonka palveluksessa olevien työllistettyjen osuus on alentunut alle edellä säädetyn työllistettyjen osuuden, eikä rekisteröity kuuden kuukauden kuluessa ole palkannut vajaakuntoisia, (*poist.*) pitkäaikaistyöttömiä *tai muita heikossa työmarkkina-asetmassa olevia* niin, että edellytys uudelleen täyttyy; tai

(3 kohta kuten TyVM)

(2 mom. kuten TyVM)

8—11 §

(Kuten TyVM)

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2003

Markus Mustajärvi /vas

Sari Essayah /kd

Heidi Hautala /vihr

VASTALAUSE 2

Perustelut

Suomen työttömyysongelma koskettaa erityisen voimakkaasti keskimääräistä matalampaan tuotavuuteen yltäviä henkilöitä kaikissa ikäryhmissä. Työvoimatoimistoissa oli vuonna 2002 yhteensä 67 000 vajaakuntoista työtöntä työnhakijaa ja 147 500 pitkäaikaistyötöntä, joista 20 prosenttia on tilastoitu myös vajaakuntoisiksi.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sosiaalisista yrityksistä. Sosiaalisella yrityksellä tarkoitettaisiin hyödykkeitä liiketaloudellisin periaattein tuottavaa, kaupparekisteriin merkittyä elinkeinonharjoittajaa, jonka työntekijöistä vähintään 30 prosenttia on vajaakuntoisia tai vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä. Sosiaalisen yrityksen tunnusmerkit täyttävä elinkeinonharjoittaja voitaisiin merkitä työministeriön pitämään sosiaalisten yritysten rekisteriin, ja oikeus käyttää nimeä sosiaalinen yritys olisi vain tähän rekisteriin merkityllä.

Vajaakuntoisten ja muutoin heikossa työmarkkina-asemassa olevien työttömien työnhakijoiden työllistämismahdollisuuksien vakiinnuttaminen ja vahvistaminen ovat kannatettavia tavoitteita. On kuitenkin perusteetonta, että hallituksen esityksen mukaan sosiaalinen yritys on pitkäaikaistyöttömän tai vajaakuntoisen palkatessaan oikeutettu parempiin tukiin kuin tavallinen yritys. Sosiaalinen yritys saisi työllistämistukea vajaakuntoisen työllistämiseen kolmeksi vuodeksi ja pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen kahdeksi vuodeksi. Nykyisin vajaakuntoisen työllistämistuki voi kestää enintään kaksi vuotta. Yhdistelmätuella sosiaalinen yritys voisi hallituksen esityksen mukaan palkata vajaakuntoisen tai pitkäaikaistyöttömän kahdeksi vuodeksi. Nykyisin yhdistelmätuella voi palkata pitkäaikaistyöttömän yhdeksi vuodeksi.

Mielestämme vajaakuntoisten työllistämistukijärjestelmiin ei ole mitään perusteltuja syitä luoda erityisiä, vain sosiaalisia yrityksiä koskevia erityisehtoja, vaan kaikkien yritysten tulee voida työllistää vajaakuntoinen henkilö samoin ehdoin. Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa todettiin, että erityisehtojen luominen vain so-

siaalisille yrityksille asettaa normaalit yritykset epätasa-arvoiseen asemaan vajaakuntoisten työllistämässä ja saattaa siten lisätä epäilyjä sosiaalisten yritysten aiheuttamista kilpailuvääristymistä. Samalla myös jätetään perusteettomasti hyödyntämättä se potentiaali, joka tavallisissa yrityksissä on vajaakuntoisten työllistymisen edistämässä.

Valiokunnan mietinnössä todetaan, että sosiaalisten yritysten avulla ei pystytäkään ratkaisemaan kuin pieni osa vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien rakenteellisesta työttömyydestä. Niin ikään todetaan, että päävastuun vajaakuntoisten ja pitkäaikaisten työllistämisestä täytyy edelleen olla tavallisilla yrityksillä, joita tulee rohkaista ja kannustaa vaikeasti työllistettävien ryhmien työllistämiseen.

Valiokunnan mietinnössä todetaan myös, että tukimuotoja kehitettäessä tavoitteena tulee olla, että vajaakuntoisen työllistämiseen tarkoitettu pitkäkestoinen tai pysyvä tuki myönnetään myös vajaakuntoisen työllistävälle tavalliselle yritykselle. Tämän perusteella on ristiriitaista, että vajaakuntoisten osalta tuen kesto on pidempi vain niissä tapauksissa, joissa vajaakuntoinen työllistyy sosiaaliseen yritykseen.

Yritysten asettaminen eriarvoiseen asemaan on ongelmallista myös vajaakuntoisen itsensä kannalta.

Sosiaalisia yrityksiä syntyy oletettavasti siinä, missä niille on markkinoita. Jos työssäkäyntialueella ei ole sosiaalisia yrityksiä tai niiden toimiala ei millään tavalla vastaa vajaakuntoisen ammatillista osaamista, joutuvat vajaakuntoiset eriarvoiseen työmarkkina-asemaan. Tällaisissa tapauksissa samansuuruisen työllistämistuen myöntäminen tavalliselle yritykselle on erittäin perusteltua. Vajaakuntoisen työllistämisen tukeminen ei saa olla sidottu yrityksen statukseen, vaan tärkeintä on, että mahdollisimman moni vajaakuntoinen saadaan mukaan työelämään siitä riippumatta, asuuko hän sosiaalisen yrityksen vaikutuspiirissä vai ei. Ei ole mitenkään perusteltua, että vajaakuntoiset joutuvat

työllistymisen kannalta eriarvoiseen asemaan asuinpaikkansa perusteella.

Valiokunnan mietinnössä todetaan, että sosiaalisessa yrityksessä saatu työkokemus parantaa vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien työmarkkinavalmiuksia sekä antaa näin aiempaa paremmat mahdollisuudet päästä avoimille työmarkkinoille. Sosiaalisten yritysten kautta pyritään edesauttamaan henkilön myöhäisempää työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Koska lakiesityksen nimenomaisena tavoitteena on vajaakuntoisten integroituminen avoimille työmarkkinoille, ei ole tarkoituksenmukaista asettaa sosiaalisia yrityksiä erityisasemaan työllistämistekijärjestelmien osalta.

Mielestämme ei ole mitään syytä luoda esteitä vajaakuntoisen henkilön suoralle työllistymiselle tavallisiin yrityksiin. Jo nyt useat työyhteisöt potevat työvoimapulaa, ja avoimilta työmarkkinoilta löytyy paljon tekemätöntä työtä.

Hallitusohjelmassa luvataan, että työvoimapalveluilla ja työvoimapolitiikan välineillä edistetään vammaisten sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Lisäksi hallitusohjelmassa luvataan selvittää mahdollisuudet ottaa käyttöön vammaisen tai vajaakuntoisen työllistävälle työnantajalle maksettava työntekijän yksilöllisen työkuun aleneman mukaan räätälöity hyvin pitkäaikainen, jopa pysyvä työllistämistuki. Vajaakuntoisten työllistymisen ei kuitenkaan etene vain selvityksiä tekemällä. Mielestämme vajaakuntoisille olisi pyrittävä luomaan konkreettisia työllistymismahdollisuuksia mahdollisimman pikaisesti. Myös hallituksen asettamien työllisyystavoitteiden saavuttaminen edellyttää mahdollisimman monen työssä olevan henkilön saamista aktiiviväylään.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvän 2. lakiehdotuksen 7 luvun 11 §:n 3 momentti ja 3. lakiehdotuksen 9 luvun 7 §:n 3 momentti hyväksytään muutettuina seuraavasti:

2. lakiehdotus

11 §

Tuen kesto

— — — — —
Poiketen 1 momentista yritykselle voidaan myöntää työllistämistuki henkilöä kohden kerrallaan

1) 36 kuukaudeksi, jos henkilö on vajaakuntoinen; ja

2) 24 kuukaudeksi, jos henkilö on pitkäaikaistyötön tai työttömyysturvalain 7 luvun 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu työtön ja henkilö työskentelee sosiaalisista yrityksistä annetussa laissa tarkoitetussa sosiaalisessa yrityksessä.

3. lakiehdotus

7 §

Työmarkkinatuen kesto

— — — — —
Yhdistelmätuki voidaan määrätä maksettavaksi työnantajalle enintään 24 kuukaudeksi henkilöä kohden. Vajaakuntoisen työllistävälle yritykselle yhdistelmätuki voidaan määrätä maksettavaksi 24 kuukaudesta henkilöä kohden. Pitkäaikaistyöttömän työllistävälle yritykselle yhdistelmätuki voidaan määrätä maksettavaksi 24 kuukaudesta henkilöä kohden, jos kysymyksessä on sosiaalisista yrityksistä annetun lain (/2003) mukainen sosiaalinen yritys. Työllistämistukeen yhdistettynä työmarkkinatuki voidaan kuitenkin määrätä maksettavaksi työnantajalle enintään 12 kuukaudeksi henkilöä kohti. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 12 kuukautta pidemmästä enimmäisajasta vajaakuntoisen työllistymisen edistämiseksi. Enimmäisaikojen laskenta aloitetaan alusta, kun henkilö on:

(1 ja 2 kohta kuten TyVM)

TyVM 9/2003 vp — HE 132/2003 vp

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2003

Anne Holmlund /kok

Paula Risikko /kok